

Sygn. akt I ACa 277/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Tomasz Szabelski (spr.)

Sędziowie SA Alicja Myszkowska

SO del. Jolanta Żałoba

Protokolant: stażysta Iga Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy ze skargi Z. P. o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w Łodzi z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. przeciwko K. S. i Z. S. o zapłatę sygn. akt I Nc 159/12

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 27 listopada 2014 r. sygn. akt I Nc 107/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Z. P. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 277/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Ł., w sprawie ze skargi Z. P. (S.) o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 24 maja 2012 r. (sygn. akt. I Nc 159/12) wydanym w sprawie z powództwa (...) S.A. w Ł. przeciwko K. S. i Z. S. o zapłatę, oddalił skargę (pkt 1), przejął na rachunek Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi nieuiszczone koszty postępowania (pkt 2), nie obciążając skarżącej kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej (pkt 3).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynikało, że K. S. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł w dniu 28 czerwca 2002 r. z (...) S.A. w Ł. umowę leasingu nr (...), której przedmiotem były dwie maszyny dozujące do ciastek.

Zabezpieczenie zobowiązań wynikających z tej umowy stanowił weksel in blanco wystawiony przez K. S., który poręczyła Z. S. (żona K. S.).

Zgodnie z deklaracją wekslową, która została podpisana zarówno przez K. S., jak i Z. S., (...) S.A. uzyskał prawo wypełnienia weksla in blanco w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu wynikającemu z umowy z dnia 28 czerwca 2002 r.,

w tym zadłużeniu z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, a także odsetek za opóźnione płatności.

Podpis na nazwisko Z. S., widniejący na powyższym wekslu został nakreślony przez Z. P. (S.).

(...) S.A. wobec nie uregulowania przez K. S. należności, oświadczeniem z dnia 20 listopada 2003 r. rozwiązał umowę leasingu, wzywając K. S. do uregulowania zaległości. Do zapłaty jednak nie doszło, w związku z czym (...) S.A. wypełnił wystawiony weksel in blanco oraz zawiadomił o tym fakcie wystawcę i poręczyciela weksla. Weksel został wystawiony na kwotę 184.492,05 zł, termin jego płatności został określony na dzień 18 grudnia 2006 r., zaś jako miejsce płatności wskazano siedzibę Funduszu w Ł. przy ul. (...).

Z. S. na mocy decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. zmieniła nazwisko na P..

(...) S.A. z/s w Ł. to obecnie (...) S.A. w Ł..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy oddalił skargę, mając na uwadze, że zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie potwierdził podnoszonych przez skarżącą okoliczności oparcia przedmiotowego nakazu zapłaty na dokumencie, który został podrobiony. W szczególności Sąd Okręgowy kierował się opinią biegłego z zakresu klasycznych badań dokumentów i identyfikacji pisma ręcznego, który jednoznacznie dowiódł, że podpis widniejący na wekslu zabezpieczającym umowę z dnia 28 czerwca 2002r. był własnoręcznym podpisem skarżącej i nie został podrobiony przez K. S.. Tym samym Sąd Okręgowy nie dał wiary twierdzeniom skarżącej, że nie złożyła podpisu, czyniącego z niej osobę odpowiedzialną za zobowiązania wynikające z umowy zawartej przez jej byłego męża z (...) S.A. w Ł., a w konsekwencji nie znalazł podstaw do uznania zasadności zgłoszonej przez pozwaną skargi.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł Z. S., zaskarżając go w części oddalającej skargę i podnosząc zarzut naruszenia następujących przepisów prawa procesowego:

- art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3, 227 i art. 232 k.p.c. wskutek niezasadnego oddalenia prawidłowo zawnioskowanych przez stronę pozwaną wniosków dowodowych (wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu badania dokumentów i autentyczności podpisów oraz wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka - pracownika powoda), pomimo nieprawidłowości i błędów metodologicznych popełnionych przez biegłego B. U., niewykonania przez powoda zobowiązania Sądu I instancji do przedłożenia oryginału deklaracji wekslowej oraz wielu innych okoliczności wskazywanych przez pozwaną, przemawiających za podrobieniem jej podpisów przez byłego męża na dokumentach, z których powód wywodzi swoje roszczenia (...), co stanowiło

o pozbawieniu pozwanej możliwości obrony jej praw i pociągało za sobą nieważność postępowania,

- art. 227 w zw. z art. 217 § 3 k.p.c. wskutek niezasadnego oddalenia wniosków dowodowych strony pozwanej (wniosku o dowód z opinii innego biegłego, wniosku o dowód z zeznań świadka - pracownika powoda), które były przez nią zgłoszone we właściwym czasie, miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, nie powodowałyby zwłoki w rozpoznaniu sprawy,

a okoliczności sporne sprawy nie zostały dostatecznie wyjaśnione, mając na uwadze metodologiczną wadliwość pozyskanej przez Sąd opinii biegłego B. U. (...), wynikającą z braku dostępu do oryginału deklaracji wekslowej,

- art. 232 k.p.c. wskutek naruszenia zasady kontrydiktoryjności procesu cywilnego przejawiającego się w oddaleniu istotnych dla linii obrony pozwanej wniosków dowodowych (wniosku o dowód z opinii innego biegłego, wniosku o dowód z zeznań świadka - pracownika powoda), co doprowadziło do rozpoznania sprawy jednostronnie i w sposób pozbawiający pozwaną możności wykazania prawdziwości jej twierdzeń (...),

- art. 233 § 1 k.p.c. wskutek uznania opinii biegłego B. U. za miarodajną, wyczerpującą, pełną, jasną, nie budzącą wątpliwości co do fachowości oraz rzetelności i jednoczesnego odmówienia wiary zeznaniom pozwanej (...), co w

konsekwencji prowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy i przyjęcia, że pozwana poręczyła weksel wystawiony powodowi przez K. S. w dniu 28 czerwca 2002 r. (...),

- art. 286 k.p.c. w wyniku nie pozyskania przez Sąd I instancji ustnego wyjaśnienia opinii biegłego B. U. oraz oddalenia wniosku o powołanie dodatkowej opinii innego biegłego (...), choć stan faktyczny sprawy i okoliczności podnoszone przez pozwaną budziły wątpliwości co do autentyczności podpisów złożonych na dokumentach, z których powód wywodził swe roszczenia,

- art. 328 § 2 k.p.c. w wyniku nie wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku powodów, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności zeznaniom pozwanej, pominął ocenę przedłożonych przez nią dowodów wykazujących okoliczność wielokrotnego fałszowania jej podpisów przez K. S., to jest dokumentów ze sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Lubelskim, sygn. akt I C 115/11 (...), w tym opinii biegłego M. K., co w konsekwencji skutkowało istotnymi brakami uzasadnienia zaskarżonego wyroku,

- art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. wskutek błędnego przyjęcia, że dokument weksla in blanco w miejscu poręczenia nie został sfalszowany przez K. S., pomimo istnienia wielu okoliczności faktycznych uzasadniających takie uznanie, a w konsekwencji niezasadnego oddalenia skargi o wznowienie postępowania.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie jej skargi i oddalenie wytoczonego przeciwko niej powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym jego nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a także o zwrot kosztów postępowania za obie instancje.

(...) S.A. w Ł. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu wobec braku przekonujących argumentów, które mogłyby spowodować oczekiwaną korektę zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy wbrew zarzutom apelacji nie uchybił wskazanym w niej przepisom prawa procesowego, a zwłaszcza rygorom art. 233 § 1 k.p.c. co do sposobu gromadzenia i oceny materiału dowodowego, bowiem przeprowadził wszystkie niezbędne dla zrekonstruowania stanu faktycznego sprawy dowody, a następnie szczegółowo opisał wynikające z nich okoliczności. Skarżąca, podnosząc zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, nie wskazała przyczyny dyskwalifikującej postępowanie dowodowe Sądu Okręgowego w objętej apelacją zakresie, a w szczególności nie określiła kryteriów oceny, które Sąd ten naruszył przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Stąd też omawiany zarzut należało uznać za bezzasadny i świadczący o dezaprobachie stanu faktycznego ustalonego na podstawie zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału dowodowego tylko z tej przyczyny, że nie wspierał on twierdzeń skarżącej zgodnych z jej stanowiskiem w procesie. Innymi słowy, skoro skarżąca poprzestała na samym tylko stwierdzeniu o wadliwości oceny materiału dowodowego, podczas gdy zachodzi konieczność wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub zwykłego doświadczenia życiowego, na których opiera się uprawnienie sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny nie podzielił przedstawionej przez nią własnej (subiektywnej) oceny poszczególnych dowodów, przede wszystkim tej dotyczącej dowodu z opinii biegłego B. U..

Podobnie Sąd Apelacyjny nie podzielił twierdzeń skarżącej o wystąpieniu w niniejszej sprawie niekompletności zgromadzonego w pierwszej instancji materiału dowodowego w związku z oddaleniem zgłoszonego przez nią wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu badania dokumentów i autentyczności podpisów oraz wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka – nieokreślonego pod względem tożsamości pracownika powoda obecnego przy składaniu przez skarżącą podpisu na wekslu, za pomocą których skarżąca dążyła do wykazania okoliczności sfalszowania jej podpisu na

tym dokumencie, a tym samym nie udzielenia poręczenia wekslowego.

Jako, że art. 227 k.p.c. ma zastosowanie przed podjęciem rozstrzygnięć dowodowych i uprawnia sąd do selekcji zgłoszonych dowodów, jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć, twierdzenie, że przepis ten został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, albo odmówił przeprowadzenia dowodu z uwagi na powołanie go do udowodnienia okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, kiedy ocena ta była błędna (wyrok SN z dnia 11 lipca 2012 r., II CSK 677/11, LEX nr 1228438). Tymczasem w realiach niniejszej sprawy nie zaistniała żadna z przedstawionych sytuacji, bowiem Sąd Okręgowy, dopuszczając dowód z opinii biegłego B. U., uzyskał wszystkie wiadomości specjalne wymagane dla wyjaśnienia istoty sprawy. Ze względu na to, że wnioski płynące z wydanej przez biegłego opinii były jednoznaczne, a przy tym wyczerpywały zagadnienia objęte tezą dowodową, nie sposób było przyjąć, że spowodowały konieczność kontynuowania postępowania dowodowego. Za dalszym jego prowadzeniem nie mógł w każdym razie przemawiać brak satysfakcji skarżącej z dotychczasowych jego wyników. W konsekwencji należało uznać, że pozostający w dyspozycji Sądu I instancji materiał dowodowy był wystarczający dla oceny zasadności skargi o wznowienie postępowania i nie wymagał uzupełnienia o dalsze wnioskowane przez skarżącą dowody, do których obecnie nawiązuje w stawianych zarzutach, a zatem, że nie było podstaw do stwierdzenia braków w materiale dowodowym, którym dysponował Sąd Okręgowy, mogących rzutować na prawidłowość wydanego wyroku i ważność przeprowadzonego postępowania.

W związku z powyższym twierdzenia skarżącej o sfalszowaniu podpisu widniejącego na wekslu, który stanowił podstawę wydania przeciwko niej nakazu zapłaty jawiły się jako oderwane od wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego i jako takie, nie mogły zostać uwzględnione. Podkreślenia wszak wymaga, że zarzut dotyczący nie udzielenia poręczenia wekslowego, który w niniejszej sprawie połączony był ze stwierdzeniem, jakoby podpis skarżącej (jako poręczyciela) na dokumencie przedmiotowego weksla został podrobiony przez jej byłego męża, musiał być zweryfikowany na drodze dowodu z opinii biegłego. Ocena w tym zakresie wymaga bowiem każdorazowo zasięgnięcia wiadomości specjalnych, których nie może zastąpić dowód

z osobowych źródeł dowodowych, np. dowód z zeznań świadka. Sąd Okręgowy, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom skarżącej, dopuścił dowód z opinii

biegłego, mającego wiedzę i umiejętności interpretacji autentyczności podpisów. W wydanej przez biegłą opinii wskazane zostały natomiast charakterystyczne elementy pisma skarżącej, które przesądziły o istotnym podobieństwie podpisu znajdującego się na wekslu do złożonego przez nią materiału porównawczego, dając podstawy do przyjęcia, że analizowany podpis pochodzi od skarżącej. W obliczu kategoryczności wniosków zawartych w opinii biegłej B. U. dalsze czynności dowodowe w sprawie (łącznie z zażądaniem ustnego wyjaśnienia opinii) były zbędne, podobnie, jak pozyskanie oryginału deklaracji wekslowej celem dokonania analizy autentyczności nakreślonego na niej podpisu, zwłaszcza że weksel i wynikające z niego poręczenie, nie zaś deklaracja wekslowa przesądzały o odpowiedzialności skarżącej.

Sąd Okręgowy, związany wynikami przeprowadzonego postępowania dowodowego, które ujął w pisemnych motywach wydanego wyroku zgodnie

z rygorami art. 328 § 2 k.p.c. nie mógł zatem uznać twierdzeń skarżącej

o podrobieniu jej podpisu na wekslu za wiarygodne, nawet wobec skutecznego zakwestionowania przez skarżącą w innym postępowaniu autentyczności mającego od niej pochodzić podpisu na dokumencie wekslowym. Z samego faktu podrobienia podpisu skarżącej na jednym z weksli nie można bowiem wywodzić okoliczności podrobienia wszystkich znajdujących się w obrocie dokumentów z jej podpisami. W konsekwencji Sąd Okręgowy nie mógł także uwzględnić złożonej przez nią skargi o wznowienie postępowania.

W tym stanie rzeczy zarzuty podniesione przez skarżącą, w tym zarzut pozbawienia jej możliwości obrony praw, nie zasługiwały na uwzględnienie, stanowiąc jedynie powtórzenie argumentacji prezentowanej przez nią

w postępowaniu przed Sądem I instancji. Sama zaś apelacja, jako wyraz polemiki z prawidłowymi ustaleniami i wnioskami tego Sądu, podlegała oddaleniu po myśli art. 385 k.p.c.

Skutkiem oddalenia apelacji było zasądzenie od Z. P. na rzecz (...) S.A. w Ł. należnej mu tytułem zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika kwoty 2.700 zł, o czym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 in principio rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).